

License Information

Study Notes (Biblica) (Swahili) is based on: Biblica Study Notes, [Biblica Inc.](#), 2023, which is licensed under a [CC BY-SA 4.0 license](#).

This PDF version is provided under the same license.

Study Notes (Biblica)

Yohana 1:1-18

Yohana alianza injili hii kwa maneno, mwanzo. Maneno haya yanatumika mapema katika Biblia. Ni maneno ya kwanza katika hadithi kuhusu wakati Mungu aliumba ulimwengu (Mwanzo 1:1).

Yohana alimwita Yesu Neno. Hilo ni jina lingine kwa neno la Mungu. Yesu ni Neno lililokuwa na Mungu mwanzoni mwa ulimwengu. Alikuwa na Mungu tangu mwanzo na kwa kweli yeye ni Mungu.

Yesu pia ni Uzima na Nuru. Anaonyesha watu jinsi Mungu alivyo kweli. Alifanyika binadamu na akaishi duniani.

Kwenye injili ya Yohana, Yohana Mbatizaji alikuwa shahidi wa kwanza kuzungumzia Yesu ni nani. Yohana Mbatizaji alitaka watu wote waamini jambo fulani. Alitaka waamini kwamba Mungu amekuja duniani kuptitia Yesu. Kuamini kwamba Yesu ni Mungu huwafanya watu kuwa watoto wa Mungu na sehemu ya familia yake.

Kupitia Yesu, Mungu anaalika kila mtu kupokea neema na ukweli wake.

Yohana 1:19-34

Watu katika Israeli walimuuliza Yohana Mbatizaji maswali ambayo yalionyesha walikuwa wakimtarajia mtu muhimu.

Walikuwa wakingojea Masihi au mtu kama Eliya nabii.

Lakini Yohana Mbatizaji alisema hakuwa mmoja wa watu hao.

Unabii katika kitabu cha Isaya ulizungumzia mjumbe.

Yohana Mbatizaji alisema yeye ndiye alikuwa mjumbe huyo.

Ujumbe wake ulikuwa kwamba Yesu ni Mteule wa Mungu.

Hii inamaanisha kwamba Mungu alimchagua Yesu kuwa Mwokozi wa ulimwengu.

Yohana Mbatizaji alimwita Yesu Mwanakondoo wa Mungu.

Katika Pasaka ya kwanza, Waisraeli waliokolewa kutoka kifo kwa damu ya wanakondoo.

Yesu angewaokoa watu kutoka kuwa watumwa wa dhambi.

Hivi ndivyo alivyokuwa kama wanakondoo ambao Waisraeli walitoa dhabihu.

Yesu angeondoa dhambi za Waisraeli na za ulimwengu wote.

Kusudi la Yohana Mbatizaji lilikuwa kuwa shahidi kuhusu Yesu ni nani.

Yohana 1:35-51

Wawili wa wanafunzi wa Yohana Mbatizaji walitaka kujua zaidi kuhusu Yesu.

Yesu alipowaona wakimfuata, alisimama na kuzungumza nao. Hivi ndivyo Yesu alivyopata kuanza kukusanya kundi la marafiki waaminifu karibu naye. Wangejifunza kutoka kwake, kumfuata na kumtii.

Kikundi hiki kilianza na Andrea, Simoni Petro, Filipo na Nathanaeli. Wanaume hawa walielewa kwamba Yesu ni Masihi ambaye Mungu alikuwa ameahidi kumtuma. Walimwambia watu wengine kumhusu pia.

Hapo mwanzo Nathanaeli alitilia shaka kwamba Yesu angeweza kuwa Masihi. Lakini baada ya kumuona na kuzungumza na Yesu, aliamini Yesu alikuwa Mwana wa Mungu. Alimwita Yesu Mfalme wa Israeli. Nathanaeli alikuwa shahidi wa pili wa Yesu katika injili ya Yohana.

Yohana 2:1-12

Kwenye injili yake, Yohana aliandika kuhusu ishara saba ambazo Yesu alifanya. Hizi zilikuwa miujiza iliyodhahirisha kwamba yeye ni Masihi.

Ishara ya kwanza ilikuwa wakati Yesu alipogeuza maji kuwa divai kwenye harusi. Divai ilikuwa muhimu sana kwenye harusi za Kiyahudi wakati huo. Kukosa divai ya kutosha ilikuwa sababu ya aibu.

Hapo mwanzo, Yesu hakutaka kufanya chochote kuhusu divai. Haikuwa wakati wa kuwaonyesha kila mtu yeye ni nani. Alimwita mama yake mwanamke mpandwa alipomweleza hili.

Lakini Maria alimwamini kufanya jambo kuhusu divai hata hivyo. Na Yesu alifanya. Aligeuza kiasi kikubwa sana cha maji kuwa divai nzuri.

Wanafunzi walipoona ishara hii, waliamini kwamba Yesu alitoka kwa Mungu.

Yohana 2:13-25

Wakati wa Yesu, hekalu huko Yerusalem lilikuwa jengo muhimu zaidi nchini Israeli.

Watu walikwenda hekaluni kuomba na kumwabudu Mungu. Wangeungama dhambi zao na kutoa sadaka za dhambi. Lakini Yesu aliona kwamba watu walikuwa wamegeuza hekalu kuwa soko. Hii ilimkasirisha sana.

Yesu alionyesha kwamba alikuwa na mamlaka juu ya kile kilichotokea hekaluni. Viongozi wa Kiyahudi walimkabili kuhusu hili. Yesu alijibu kwa kuzungumzia hekalu jipyambalo angejenga kwa siku tatu. Hakuna aliywewela alimaanisha nini. Hawakuelewa kwamba Yesu alikuwa akizungumzia yeeye mwenyewe.

Yeye angekuwa dhabihu kwa ajili ya dhambi za watu alipokufa kwenye msalaba. Kisha baada ya siku tatu angefufuliwa kutoka kwa wafu. Mwili wake ungekuwa hekalu jipyambalo. Sasa watu wanaomba na kumwabudu Mungu kuitia Yesu.

Yohana 3:1-21

Nikodemo alikuwa akitafuta ukweli kuhusu Yesu alikuwa nani. Lakini hakuweza kuelewa mambo ya kiroho.

Yesu alimwambia Nikodemo kwamba lazima azaliwe mara ya pili ili kuingia katika ufalme wa Mungu. Watu huzaliwa mara ya pili wanapoamini kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu na kumfuata.

Roho Mtakatifu huwfanya watu waweze kupokea uzima mpya kutoka kwa Mungu. Yesu ni Nuru ya Mungu. Anawaokoa wale ambao wanaamini kwake kutoka kwa nguvu za dhambi na uovu.

Hata hivyo, watu wanaopenda uovu hawataki kuwa karibu na Nuru ya Mungu. Wanataka kubaki katika giza badala yake. Siku moja Mungu atahukumu dhambi zote na kila kitu kisicho haki. Lakini kwanza Yesu anatoa ukweli, uzima na nuru kwa Mataifa.

Yohana 3:22-36

Yohana Mbatizaji daima aliwaelekeza watu kwa Yesu Masihi. Alifurahi wakati watu zaidi na zaidi walianza kumfuata Yesu na si yeeye.

Furaha yake haikutokana na kuwa muhimu. Furaha yake ilitokana na kuona kazi kuu ya Yesu.

Yohana Mbatizaji alijuwa kwamba Yesu ni shahidi wa Mungu ni nani. Na alijuwa kwamba kazi yake ilikuwa kuwa shahidi wa Yesu.

Yesu anaonyesha jinsi Mungu alivyo. Roho Mtakatifu yuko pamoja naye. Wale wanaokataa kukubali hili wanakabiliwa na ghadhabu ya Mungu. Lakini Mungu anatoa uzima wa milele kwa kila mtu anayemwamini Yesu.

Yohana 4:1-26

Yesu alitoka Yudea kusini mwa Israeli kwenda Galilaya kaskazini. Kati yao kulikuwa na eneo la Samaria. Watu waliokaa huko wakati wa Yesu waliitwa Wasamaria.

Wayahudi walidhani kuwa wao walikuwa sehemu zaidi ya familia ya Abrahamu kuliko Wasamaria. Wasamaria wengi na Wayahudi walichukiana na walijaribu sana kuepukana. Yesu hakuwa na chuki na Wasamaria wala hakuwaepuka. Aliomba maji kwa mwanamke Msamaria. Hakuweza kuelewa mara moja kile alichokuwa akizungumza. Alikuwa akifikiria kuhusu vitu ambavyo angeweza kuona na kugusa. Lakini Yesu alikuwa akizungumza kuhusu mambo ya kiroho.

Alizungumza kuhusu maji, milima na mambo mengine kama ishara za ukweli wa kiroho. Roho za watu zinahitaji uhai kutoka kwa Yesu kama miili yao inavyohitaji maji. Yesu analeta uzima wa milele kwa watu. Alielezea hili kama kuleta maji kwa watu wenye kiu. Alifundisha kwamba watu wote wanaweza kumwabudu Mungu. Wangeweza kufanya hivi kwa msaada wa Roho. Hakukuwa na mahali pamoja tu pa kuabudu. Wale wanaoamini kwamba Yesu ni Masihi ni waabudu wa kweli wa Mungu. Hii ilikuwa kweli kwa Wayahudi na Wasamaria na ni kweli kwa kila mtu.

Yesu alijuwa kila kitu kuhusu maisha ya mwanamke aliyekuwa akizungumza naye. Wayahudi wengi hawangemkubali kwa sababu alikuwa Msamaria. Mahusiano yake na wanaume hayakuwa jinsi Sheria ya Mose ilivyofundisha yanavyopaswa kuwa. Hata hivyo, Yesu alimkaribisha kupokea maji ya uzima kutoka kwake.

Yohana 4:27-42

Yesu alizungumza kuhusu chakula na mavuno ili kufundisha wanafunzi wake kuhusu ukweli wa kiroho. Aliwaambia chakula chake muhimu zaidi kilikuwa nini. Kilikuwa kazi ambayo Baba yake alimpa kufanya. Kumtii Baba yake kulimpa Yesu

nguvu za kiroho kama vile chakula kilivyompa mwili wake nguvu.

Wafanyakazi wengine kama Yohana Mbatizaji walisaidia kuandaa watu kwa ajili ya kuja kwa Yesu. Wafanyakazi hawa walikuwa wale waliopanda. Wale waliomwamini Yesu walikuwa mimea inayovunwa. Wanafunzi wa Yesu walikuwa na shughuli nyingi kukusanya mimea ambayo wengine walikuwa wamefanya kazi kwa bidii kuiopanda. Wasamaria walikuwa wakivunwa.

Watu wa mji huo waliamini kile mwanamke aliwaambia kuhusu Yesu. Ingawa Yesu alikuwa Myahudi, Wasamaria walitaka akae katika kijiji chao. Hiyo haikuwa kawaida ya jinsi Wayahudi na Wasamaria walivyotendeana. Wasamaria walipoamini maneno ya Yesu walibadilika. Walielewa kwamba Yesu ni Mwokozi si wa Wayahudi tu. Yeye ni Mwokozi wa kila mtu anayesikia ujumbe wake na kumwamini.

Yohana 4:43-54

Baada ya siku mbili huko Samaria, Yesu alirudi katika eneo la Galilaya. Alirudi Kana ambako alikuwa amebadilisha maji kuwa divai.

Yesu pia alifanya ishara yake ya pili huko Kana. Afisa wa Herode Antipa alisikia kwamba Yesu alikuwa huko. Mwana wa afisa huyo alikuwa anakaribia kufa. Alisadiki kwamba Yesu alikuwa na uwezo wa kumponya mwanawe.

Yesu alimpa changamoto kuwa na imani kubwa zaidi. Alimwambia afisa huyo kwamba mwanawе angeishi. Mtu huyo aliondoka akiamini kwamba Yesu alisema ukweli.

Baadaye afisa alijua kwamba mwanawе alikuwa ameponywa. Ilitokea wakati ule ule Yesu alipomwambia afisa. Baada ya hapo, afisa na familia yake yote walimwamini Yesu na kumfuata. Ishara hii ilionyesha nguvu za Yesu juu ya ugonjwa na kifo.

Yohana 5:1-15

Bwawa la Bethzatha lilikuwa mahali maarufu pa uponyaji. Watu wengi walikaa karibu na bwawa wakitumaini kuponywa kutokana na mateso yao.

Siku ya Sabato Yesu alimponya mmoja wa watu waliokuwa wamelala kando ya bwawa. Hii ilikuwa ishara ya tatu Yesu aliyoifanya. Ilisababisha mgogoro kati ya Yesu na viongozi wa Kiyahudi.

Mtu ambaye Yesu alimponya alikuwa amebeba mkeka ambao alikuwa amelala juu yake. Hii

ilikwenda kinyume na moja ya sheria za Kiyahudi kuhusu siku ya Sabato. Sheria hiyo haikuwa sehemu ya Amri Kumi au Sheria ya Mose.

Yesu hakukubaliana na sheria za ziada ambazo viongozi wa Kiyahudi walijaribu kuwafanya watu wazitii. Kazi yake ilikuwa kuwaweka watu huru kutoka kwa nguvu ya dhambi. Kazi yake pia ilikuwa kuleta uponyaji kwa miili yao. Kuwaweka watu huru kulikuwa muhimu zaidi kuliko kama watu walibeba vitu siku ya Sabato.

Viongozi wa Kiyahudi walitaka kujua ni nani aliyemponya mtu huyo. Baada ya mtu huyo kukutana na Yesu hekaluni, aliwaambia viongozi kuwa ni Yesu.

Yohana 5:16-30

Viongozi wa Kiyahudi walidhani kwamba Yesu alidharau sheria zao kwa kuponya watu siku ya Sabato. Pia walidhani kwamba alimdhara Mungu kwa kumwita Mungu Baba yake. Walitaka kumuua kwa kufanya mambo haya.

Yesu alielea viongozi wa kidini kwamba alifanya kazi yake ili kumfurahisha Mungu. Alitaka waelewe uhusiano wake na Baba yake. Yesu na Baba yake wanapendana na wanategemeana. Yesu alikuwa akifanya duniani kazi aliyomwona Baba yake akifanya. Kazi hii ilikuwa kuokoa ulimwengu wa Mungu.

Baadhi ya watu wanakataa kuamini kwamba Yesu anatoka kwa Mungu. Wanakataa kupokea uzima ambao Mungu anataka kuwapa. Yesu atatoa uzima usioweza kuharibiwa kwa kila mtu anayemwamini. Wataokolewa kutoka kwa kifo na hukumu. Watafurahia maisha milele na Mungu.

Viongozi wa kidini walidhani kwamba walimheshimu Mungu kwa kutii sheria zote walizotunga. Lakini ili kumheshimu Mungu kweli walihitaji kumheshimu Yesu.

Yohana 5:31-47

Yesu alizungumza na viongozi wa Kiyahudi kuhusu mashahidi, ukweli na jinsi ya kusoma Maandiko. Maandiko yalikuwa jina lingine la neno la Mungu. Viongozi wa Kiyahudi walikuwa wamesikia kile Yohana Mbatizaji alifundisha. Yohana Mbatizaji alikuwa kama mwanga uliowaelekeza watu kwa Yesu. Kwa muda, viongozi walikuwa wamefurahia mwanga wa Yohana.

Viongozi walikuwa wakisoma Maandiko kwa muda mrefu. Walikuwa wakizingatia sana Sheria ya

Musa. Lakini walikuwa wameshindwa kuelewa jambo muhimu sana. Yohana Mbatizaji, Mose na Maandiko yote yalikuwa mashahidi waliomuelekeza kwa Yesu.

Kusoma na kujifunza Maandiko yote ni jambo jema. Lakini ni Yesu anayetoa maana kwa kila kitu ambacho Maandiko yanafundisha. Mungu mwenyewe alikuwa shahidi kwamba Yesu alikuwa akisema ukweli kuhusu yeche na nani.

Yohana 6:1-21

Umati mkubwa wa watu walimfuata Yesu alipokuwa akisafiri. Walikuwa wameona Yesu akiponya watu na walielewa kwamba alikuwa na nguvu.

Kulikuwa na watu zaidi ya 5,000 wenye njaa waliokuwa wameketi kwenye mlima. Ni mvulana mmoja tu aliyeokuwa na chakula. Yesu aliomba juu ya samaki na mkate wa mvulana. Yesu aligeuza kuwa chakula kingi cha kutosha kulisha umati mkubwa. Baada ya kula kulikuwa na chakula kingi kilichobaki.

Kila mtu alielewa kuwa kazi kuu ambayo Yesu alifanya ilikuwa ishara. Ilikuwa ishara ya nne ambayo Yohana aliandika. Umati ulifikiri ilimaanisha kuwa Yesu alikuwa nabii waliyeokuwa wakimsibiri. Yesu aliepuka umati hadi aweze kuwfundisha kile ishara hiyo ilimaanisha kweli.

Usiku huo alifanya ishara ya tano ambayo wanafunzi wake tu waliona. Alitembea kuelekea wanafunzi juu ya maji yenye dhoruba. Kumwona Yesu akifanya hivi kuliwatisha wanafunzi wake. Yesu alikuwa akiwaonyesha kwamba ana nguvu na udhibiti juu ya dunia ambayo Mungu aliiumba. Yesu aliwafariji wanafunzi na kuwasaidia kufika mahali walipokuwa wakienda.

Yohana 6:22-59

Umati uliokuwa umelishwa uliendelea kumtafuta Yesu. Walimpata huko Kapernaumu na wakamuuliza maswali mengi.

Yesu alikuwa amewapa mkate mlimani. Sasa aliwafundisha kuhusu mkate wa kiroho na chakula. Mili ya watu inahitaji chakula ili kuishi. Kuwa hai kiroho, watu wanahitaji chakula cha kiroho ambacho Yesu anatoa. Watu hupokea chakula hiki cha kiroho kwa kuamini kwamba Mungu alimtuma Yesu na kwa kumfuata. Hii ni kama kula mkate wa kiroho.

Mungu aliwapa Waisraeli mana kupitia Musa. Iliwaondolea njaa yao kwa muda mfupi. Mkate huo haukuwafanya waishi milele. Mungu alimtuma Yesu kama mkate wa kiroho kwa watu wote kula. Inawaruhusu kuishi milele.

Yesu alisema mimi ni mkate wa uzima. Hii ilikuwa ya kwanza kati ya kauli saba za Yesu za Mimi ni zilizorekodiwa na Yohana. Ilikuwa vigumu kwa watu kuelewa Yesu alikuwa anazungumzia nini. Alikuwa anawaalika kuamini kwamba yeche ni Mwana wa Mungu. Wale wanaoamini hili na kumfuata Yesu watafuliwa kutoka kwa wafu. Watakuwa na uzima wa milele na kuishi na Mungu milele.

Yohana 6:60-71

Watu wa Israeli walifurahia Yesu na kazi kuu alizofanya. Lakini ukweli wa kiroho alioufundisha ulikuwa mgumu kuelewa. Watu hawakuja jinsi ya kuzitii. Zilikuwa ngumu hata kwa wanafunzi wa Yesu.

Wanafunzi wengi waliacha kumfuata Yesu kwa sababu hawakuweza kukubali maneno yake. Yesu aliwaliza wanafunzi wake 12 wa karibu kama wao pia wangeacha kumfuata. Simoni Petro aliongea kwa niaba ya kundi lote na kuonyesha kuwa walikuwa wamejitoolea kwa Yesu.

Petro alikuwa shahidi wa tatu katika injili ya Yohana kusema Yesu ni nani. Alimwita Yesu Mtakatifu wa Mungu. Hii ilikuwa njia ya kusema kwamba Yesu ni Mfalme wa Israeli na Masihi. Hata hivyo, mmoja wa wanafunzi 12 hangeendelea kuwa mwaminifu kwa Yesu.

Yohana 7:1-36

Viongozi wa Kiyahudi kutoka Yerusalem na Yudea hawakuamini kwamba Mungu alimtuma Yesu. Walitaka auawe.

Ndugu za Yesu hawakuamini kile Yesu alichosema kuhusu yeche mwenyewe pia. Walidhani kwamba Yesu alitaka tu umaarufu na utukufu kwa ajili yake mwenyewe.

Umati katika Sikukuu ya Vibanda huko Yerusalem ulikuwa na maoni tofauti kuhusu Yesu. Hakuwa jinsi walivyofikiria Masihi angekuwa. Hakuna aliyelewa jinsi Yesu alivyofahamu mambo yote aliwafundisha.

Yesu aliwaeleza tena kwamba kila kitu alichofanya na kufundisha kilitoka kwa Mungu. Alizungumza kuhusu wakati alipomponya mtu siku ya Sabato.

Alitaka watu kuhukumu matendo yake kulingana na kazi ambayo Mungu alifanya kupitia kwake. Hawapaswi kumhukumu kulingana na sheria zao.

Yesu alizungumza kuhusu jinsi angeenda kwa Baba yake hivi karibuni. Viongozi wa kidini walidhani alikuwa akizungumza kuhusu kwenda mahali fulani. Walituma walinzi kumkamata lakini Yesu hakuogopa. Hakuacha kufanya kazi au kufundisha.

Yohana 7:37-53

Maji yalikuwa sehemu muhimu ya Sikukuu ya Vibanda. Katika siku ya mwisho ya sikukuu, Yesu alizungumza kuhusu maji kwa njia ya kiroho. Yesu alidai kwamba maji ya uzima mpya yanatoka kwake. Wale wanaoaminu kuwa yeye ni Mwana wa Mungu watakuwa na maji haya ya uzima. Yatatiririka kutoka ndani yao kama mito.

Yesu alikuwa akiongea kuhusu Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu angepewa wote wanaomwamini na kumtumaini Yesu. Watu kwenye sikukuu walijiuliza jinsi hii ingewezeekana. Hawakuweza kukubaliana kuhusu Yesu alikuwa nani. Lakini karibu viongozi wote wa kidini walikubaliana kwamba alikuwa akijaribu kuwadanganya watu.

Nikodemo alitaka viongozi wajari kumwelewa Yesu. Lakini hawakuwa tayari kusikiliza chochote ambacho Yesu alitaka kusema.

Yohana 8:1-11

Sheria ya Mose ilisema kwamba watu hawapaswi kuzini. Wote mwanamume na mwanamke waliokuwa na hatia ya uzinzi walipaswa kuuawa.

Wafarisayo walimkamata mwanamke akifanya uzinzi. Hii ilimaanisha kwamba wangemkamata mwanaume pia wakati huo huo. Lakini hawakumleta mwanaume kwa Yesu.

Viongozi hawakuvutiwa sana na wale watu wawili au kile walichofanya. Walitaka kumtega Yesu aseme au afanye kitu kinyume na Sheria ya Mose. Lakini Yesu hakusema kinyume na Sheria kama walivyotaraja. Badala yake, aliwaonyesha kwamba wao pia walikuwa na hatia ya dhambi.

Yesu hakumhukumu mwanamke kama mwenye hatia. Alimwambia aache kutenda dhambi na kuishi kwa njia inayomheshimu Mungu.

Yohana 8:12-30

Yesu alisema, "Mimi ni Nuru ya ulimwengu." Hii ilikuwa kauli ya pili ya 'Mimi ni' katika injili ya Yohana. Hii ilikuwa dai la ujasiri.

Yesu ni Nuru ambayo Mungu anataka kushiriki na ulimwengu wote. Yohana alisema haya mwanzoni mwa injili yake.

Viongozi wa kidini walifanya kitu kama kesi ili kuamua Yesu ni nani. Yesu na viongozi walizungumza kuhusu mashahidi, kuhusu kuhukumu na kuhusu ukweli.

Jambo kuu la Yesu lilikuwa kwamba alizungumza na kushiriki kile ambacho Baba alimwambia. Maneno aliyosema yalikuwa maneno ya Baba.

Yesu alionyesha Baba ni nani kwa njia iliyo wazi na ya moja kwa moja. Watu wengine walimwamini Yesu waliposikia madai aliyotoa.

Yohana 8:31-59

Yesu alisema kwamba wale wanaomtii wanaelewa ukweli kuhusu yeye ni nani. Ukweli huu huwaweka watu huru.

Viongozi wa kidini walisema kwamba tayari walikuwa huru. Walikuwa na uhakika wa ukoo wao na kwamba hawakuwa watumwa. Lakini Yesu alieleza kwamba walikuwa watumwa wa dhambi. Dhambi iliwazuia kuwa sehemu kamili ya familia ya Mungu.

Yesu angeweza kuwaweke huru kutoka kwa dhambi zao na kuwafanya kuwa sehemu ya familia ya Mungu. Angeweza kufanya hivi kwa sababu yeye ni Mwana katika familia ya Mungu.

Viongozi walidai walikuwa tayari katika familia ya Mungu kwa sababu Abrahamu alikuwa baba yao. Walisema kwamba Mungu pia alikuwa Baba yao. Lakini Yesu alisema kwamba hawakutenda kama Abrahamu au kufanya kile Mungu alichotaka. Abrahamu aliposikia kutoka kwa Mungu, aliamini Mungu na kutii maneno ya Mungu. Lakini viongozi wa kidini walikataa kuamini maneno ya Mungu kupitia Yesu na hawakumtii.

Kwa kutotii ukweli, walikuwa wakitenda kama shetani. Yesu alisema kwamba wale wanaomtii hawatakufa kamwe. Alikuwa akizungumzia wakati Mungu atakapowafufua kutoka kwa wafu. Hapo ndipo Mungu atakapowapa uzima wa milele.

Yesu alizungumza kuhusu yeye mwenyewe kama Mimi ni. Hii ilikuwa njia ya Yesu kuwaambia watu kwamba yeye ni Mungu. Hii iliwasirisha viongozi wa Kiyahudi sana kiasi kwamba walijaribu kumuua.

Yohana 9:1-12

Baada ya kuona mtu kipofu, wanafunzi walijaribu kuelewa ugonjwa na mateso. Je, ilikuwa adhabu kwa dhambi za mtu?

Yesu alijibu kwamba mtu huyo hakuzaliwa kipofu kwa sababu mtu fulani alifanya jambo bayo. Kwa kweli, Yesu angemwonyesha mtu huyo ugonjwa ili kuonyesha nguvu za Mungu. Alimponya mtu kipofu.

Hii ilikuwa ishara ya sita ya Yesu katika injili ya Yohana. Kuponya watu ilikuwa sehemu ya kazi ambayo Mungu alimpeleka Yesu kufanya. Yesu ni Nuru ya Mungu. Angeendelea kufanya kazi za Mungu maadamu alikuwa ulimwenguni.

Kila mtu aliyejamia mtu huyo hapo awali alishtuka. Ilikuwa vigumu kuamini kwamba mtu ambaye alikuwa kipofu sasa anaweza kuona.

Yohana 9:13-34

Tena kulikuwa na mgogoro na viongozi wa kidini. Walielewa Sheria ya Mose kwa njia fulani. Yesu alielewa kwa njia tofauti.

Yesu alikuwa ameponya watu siku ya Sabato hapo awali. Alikuwa tayari ameleeza kwamba hii haikuvunja Sheria ya Mose. Mafarisayo hawakuweza kukubaliana wao kwa wao. Wengine walijali tu kuhusu Yesu kuvunja sheria. Wengine waliona ushahidi wa nguvu za Mungu katika ishara ambazo Yesu alifanya.

Hadithi hii imejaa mambo ambayo ni kinyume na kile kinachotarajiwa. Mtu ambaye alikuwa kipofu tangu kuzaliwa kwake aliweza kuona. Mafarisayo waliona kwa macho yao lakini walikuwa vipofu kwa ukweli wa kiroho. Walidai kujua mambo mengi lakini hawakuweza kuelewa jinsi Yesu alivyonponya mtu.

Mtu mnyenyeketu asiyé na mafunzo alijua kilichomtokea na nani aliye fanya kitokee. Alizungumza kwa uwazi huku Mafarisayo wakibaki wamechanganyikiwa. Yule kipofu ndiye aliye kuwa akiwafundisha viongozi wa dini kuhusu njia za Mungu. Walikuwa wakorofi kwake na wakamtupa nye ya sinagogi.

Yohana 9:35-10:21

Yesu alitafuta yule mtu aliyeponya. Mtu huyo hakuruhusiwa kumwabudu Mungu katika sinagogi tena. Yesu alipompata, mtu huyo alimwabudu Yesu.

Yesu alizungumza kuhusu watu kuwa kama kondoo na yeye mwenyewe kama mchungaji. Yesu alikuwa mchungaji mwema kwa yule mtu aliyeponya. Yule kipofu alikuwa kama kondoo aliyesikia sauti ya mchungaji na kumfuata.

Yesu alielezea zizi la kondoo kama makao kwa familia ya Mungu. Watu huingia zizini kupitia Yesu. Ndiyo maana Yesu alisema mimi ni kama langa la kondoo. Hii ilikuwa moja ya kauli zake za Mimi ni. Nyingine ilikuwa wakati Yesu alisema, "Mimi ni mchungaji mwema."

Viongozi wengine walikuwa kama wafanyakazi wa kukodiwa au hata kama wezi na wanyang'anyi. Lakini Yesu anajua kila kondoo kwa jina na anampenda kila mmoja. Anataka watu wote waungane pamoja kama kondoo katika zizi moja. Watamjua Baba na watakuwa na kila kitu wanachohitaji. Yesu alitoa maisha yake ili kondoo wake waweze kuishi kwa njia kamili zaidi.

Yohana 10:22-42

Viongozi wa Kiyahudi walitaka Yesu aseme waziwazi kama yeye ndiye Masihi. Yesu hakuji buri jinsi walivyotaka. Alisema kwamba kazi alizofanya zinapaswa kuwa ushahidi wa kutosha.

Kama Mwana wa Mungu, alifanya kazi ya Mungu ulimwenguni. Kazi za Yesu zilikuwa shahidi wa nne wa yeye ni nani. Kazi hizo zilionyesha kwamba Yesu na Baba ni mmoja. Wale wanaoamini hili ni kondoo wa Yesu. Wanalindwa milele katika hifadhi ya mkono wa Mungu.

Viongozi wa Kiyahudi walikuwa na hasira sana na jinsi Yesu alivyo kuwa akiongea. Walijaribu kumuua. Yesu aliondoka Yerusalem na kurudi ng'ambo ya Mto Yordani. Watu huko waliamini kazi ambazo Yesu alifanya na kumwamini.

Yohana 11:1-16

Yesu alikuwa rafiki wa karibu na Maria, Martha na Lazaro. Hata hivyo, hakuenda haraka kumponya Lazaro wakati Maria na Martha walipotuma aitwe.

Badala yake aliwaambia wanafunzi wake kwamba angemfufua Lazaro kutoka kwa wafu. Hii ingekuwa ishara yake ya saba katika injili ya Yohana. Ingewaonyesha watu mpango wa Mungu kwa uufuuo.

Yesu aliwaambia wanafunzi kwamba hakukuwa na mwangaza mwingi wa mchana uliobaki. Alimaanisha kwamba hakukuwa na muda mwingi uliobaki kwake kufanya kazi ya Mungu. Yesu ni

Nuru ya Mungu lakini hangekuwa duniani kwa muda mrefu zaidi.

Ilikuwa hatari kwa Yesu kwenda kusini katika Yudea ambako Lazaro alikuwa. Viongozi wa Kiyahudi huko walitaka kumuua. Wanafunzi hawakuelewa kwa nini Yesu alikuwa anaenda huko au nini angefanya. Lakini walimfuata katika hatari hata hivyo.

Yohana 11:17-45

Martha na Yesu walizungumza kuhusu watu kufufuka kutoka kwa wafu. Maneno ya Martha yalionyesha kile ambacho Wayahudi wengi wakati huo walidhani ufufuo ulimaanisha. Imani ya kawaida ilikuwa kwamba watu wa Mungu wangeokolewa naye siku ya mwisho. Siku ya mwisho ilikuwa jina lingine la siku ya hukumu. Angewaamsha wafu ambaao walikuwa waaminifu kwake.

Hiyo ilikuwa tumaini ambalo Martha alizungumzia. Yesu alisema kwa ujasiri, Mimi ni ufufuo na uzima. Hii ilikuwa kauli ya tano ya Yesu ya Mimi ni katika injili ya Yohana. Yesu hufanya tumaini la ufufuo kuwa kweli. Wale wanaomfuata kwa uaminifu wataishi milele baada ya miili yao kufa. Hii ni kwa sababu Yesu atawafufua watu wake kutoka kwa wafu katika uumbaji mpya.

Martha aliamini kile Yesu alisema kuhusu yeye mwenyewe. Aliamini kuwa yeye ni Masihi na Mwana wa Mungu. Martha alikuwa shahidi wa tano wa Yesu katika injili ya Yohana. Ili kuwasaidia wengine kumwamini, Yesu alimwita Lazaro kutoka kaburini. Kufufua Lazaro kutoka kwa wafu ilikuwa ishara ya saba ambayo Yesu alifanya. Kilio na huzuni juu ya kifo cha Lazaro vilikoma. Watu wengi walimwamini Yesu walipoona ishara hii.

Yohana 11:46-57

Sanhedrin walisikia kuhusu Lazaro. Walidhani kwamba ili kulinda imani ya Kiyahudi walihitaji kumzuia Yesu.

Kuhani mkuu Kayafa alisema maneno ambayo yalikuwa ya kweli zaidi kuliko alivyofahamu. Yesu angekuwa kwa ajili ya taifa lakini si kwa njia ambayo Kayafa alifikiria. Kifo cha Yesu kingeleta uzima kwa ulimwengu.

Yesu angewaleta pamoja katika familia moja wote wanaomfuata Mungu popote duniani. Watu wengi walikuwa wakimtafuta Yesu. Viongozi wa Kiyahudi walitaka kumkamata. Umati ulijiuliza kama

angefundisha na kufanya kazi kuu kwenye Sikukuu ya Pasaka.

Yohana 12:1-11

Mwanzoni mwa wiki ya mwisho ya maisha yake, Yesu alirudi Bethania.

Marafiki zake Maria, Martha na Lazaro waliwaalika watu wengi kusherehekeea Yesu kwenye mlo.

Maria na Yuda walimshughulikia Yesu kwa njia tofauti sana.

Maria alimheshimu Yesu kwa zawadi ya gharama kubwa iliyodhihirisha upendo wake wa kina. Yuda alifanya kinyume. Alitaka pesa kutoka kwa zawadi hiyo ya gharama kubwa kwa ajili yake mwenyewe.

Yesu alieleza kwamba Maria hakuwa anapoteza pesa. Alikuwa akimsaidia kumwandaa kwa ajili ya kifo chake.

Watu wengi waliamini kwamba Yesu alikuwa Mwana wa Mungu kwa sababu waliona kwamba Lazaro alikuwa hai tena.

Viongozi wa kidini walitaka hilo lisitokee. Kwa hiyo walipanga kumuua Lazaro.

Yohana 12:12-36

Yesu aliingia Yerusalem kama mfalme akishiriki katika gwaride la ushindi. Wanafunzi hawakuelewa unabii wote kuhusu Yesu katika Agano la Kale. Baadaye sana walielewa jinsi matendo ya Yesu yaliviyotimiza unabii huo.

Umati ulimkaribisha Yesu kwa shangwe na kumwita mfalme wao. Viongozi wa Kiyahudi walikasirika kwamba watu wengi zaidi walikuwa wakimfuata Yesu. Hata watu ambaao hawakuwa Wayahudi walitaka kumwona Yesu. Yesu alitaka kila mtu amfuate. Hii ilijumuisha Wagiriki (Ugiriki).

Yesu alijua kwamba hivi karibuni angekuwa. Alisumbuliwa na mateso aliyokuwa karibu kukabiliana nayo. Aliezea kifo chake kama kuinuliwa kutoka duniani. Alikuwa akizungumzia kufa msalabani. Wakati hilo lilipotokea, nguvu za uovu zingevunjwa. Mkuu wa ulimwengu huu ni jina lingine la shetani. Mkuu huyo hangetawala tena ulimwengu kwa sababu Yesu angeanza kutawala kama Mfalme.

Mungu alizungumza kwa sauti kujibu maombi ya Yesu. Umati ulivurugika kuhusu sauti kutoka mbinguni. Pia walivurugika kuhusu kwa nini Yesu alikuwa akiongea kuhusu kifo. Yesu hakuwaelezea

mambo kwa uwazi. Aliwakumbusha tu kwamba yeze alikuwa Nuru ambayo dunia ilihitaji.

Yohana 12:37-50

Yohana alimaliza nusu ya kwanza ya injili yake kwa kuandika kuhusu kuona na kuamini. Pia aliandika kuhusu nuru na giza. Yesu ni Nuru ya ulimwengu. Watu wengine wanaamini Yesu ni nani alivyosema. Wako katika Nuru yake na wanaweza kuona.

Watu ambao hawaamini katika Yesu wako gizani, wao ni vipofu. Watu wengi walikuwa wameona ishara alizofanya Yesu lakini hawakuamini kwamba alikuwa Mwana wa Mungu. Ilikuwa kama walikuwa vipofu na hawakuweza kuona yeze ni nani hasa.

Viongozi fulani wa Kiyahudi walimwamini lakini hawakumfuata hadharani. Ili kupokea kile ambacho Mungu anataka kuwapa, watu lazima waamini kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu. Lazima wasikie anachosema na kisha wamwamini na kumtii. Wanapaswa kujitolea kumfuata.

Hii ndiyo kile habari njema kuhusu Yesu inahitaji watu kufanya. Wale wanaokataa kumtii Yesu watahukumiwa siku moja. Wakati mtu anamtii Yesu, wanamtii Mungu. Hivyo ndivyo watu wanavyopokea uzima wa milele ambao hautaharibiwa kamwe.

Yohana 13:1-17

Chakula cha mwisho cha Yesu na wanafunzi wake kiliwu kabla tu ya Sikukuu ya Pasaka. Wakati wa chakula hicho, Yesu alifanya jambo kuonyesha jinsi alivyowapenda kwa dhati. Alijifanya kama mtumishi mnyenyeketu na kuosha miguu ya wanafunzi wake.

Yesu alifanya hivi hata kwa mwanafunzi ambaye angemkabidhi kwa maadui zake. Yesu aliwaosha miguu wanafunzi wake ili kuwapa mfano. Alitaka waelewe maana ya kuhudumia wengine kwa upendo.

Yesu ni Kiongozi anayehudumu. Yeye ni Mfalme ambaye pia ni mtumishi wa Mungu. Wale wanaomfuata lazima wafanye mazoezi ya upendo na huduma hii hiyo.

Yohana 13:18-38

Yesu alihisi huzuni moyoni mwake. Mmoja wa wafiasi wake wa karibu alikuwa anaenda kumkabidhi kwa maadui zake. Mfusi mwininge angepinga kumfahamu Yesu.

Yesu alijaribu kueleza kwa wanafunzi wake kile ambacho kingetoka na alichokuwa akihisi. Lakini hawakuelewa. Hawakuweza kufikiria kwamba Yuda angemgeuka Yesu. Petro hakuweza kufikiria kwamba hangemfuata Yesu daima.

Yesu aliwaonya kabla ya mambo haya yote kutokea. Baadaye onyo lake lingewasaidia kuamini kwamba daima alisema ukweli. Pia aliwapa wanafunzi maagizo kuhusu jinsi ya kutendeana. Ingawa wangekabili matatizo, walipaswa kupendana.

Yesu aliju kwamba alikuwa akimtii Baba yake. Alikuwa karibu kuleta utukufu kwa Mungu na kutimiza mpango wa Mungu. Hata katika huzuni yake, Yesu alikuwa na uhakika kuhusu kile alichopaswa kufanya.

Yohana 14:1-21

Yesu aliwafariji wanafunzi wake alipowaeleza kwamba angewaacha, lakini pia aliahidi kwamba wangeweza kuwa pamoja tena.

Yesu alisema, "Mimi ndiye njia, na ukweli, na uzima." Hii ilikuwa mara ya sita alipojieleza akitumia maneno "*Mimi ndiye*". Yesu anaonyesha ukweli kuhusu Mungu; yeze ndiye njia ambayo watu wanaweza kuwa karibu na Mungu na kuwa na uzima wa milele pamoja na Mungu.

Yesu na Baba wameunganishwa pamoja kupidia upendo wa kina zaidi. Yesu alielezea upendo huu kwa kusema kwamba yuko ndani ya Baba, na pia alieleza kwamba Baba yuko ndani yake. Wanashiriki upendo wao wa kina na wote wanaomtii Yesu.

Yesu aliahidi kwamba Baba angeleta Roho Mtakatifu. Roho angekuwa rafiki ambaye anafariji na kusaidia wafiasi wa Yesu. Kupitia nguvu za Roho, wafiasi wa Yesu wangeendelea na kazi yake. Wangefanya kazi kubwa zaidi kuliko walipokuwa pamoja na Yesu. Wangeomba kwake, wakimwomba afanye kazi zake zenye nguvu kupidia wao, na wangeweza kuwa na uhakika kwamba anasikiliza na atajibu.

Yohana 14:22-31

Yesu hakujuiblu swali la Yuda moja kwa moja. Badala yake, aliwakumbusha wanafunzi kwamba yeze na Baba ni mmoja.

Wale wanaompenda na kumtii watashiriki makao na Baba na Yesu. Roho Mtakatifu wa Mungu atawafundisha na kuwaongoza.

Yesu aliwapa wanafunzi zawadi ya amani yake. Amani yake inawasaidia wafiasi wake kuwa na nguvu na ujasiri wanapomwamini.

Mkuu wa dunia ni Shetani. Ilionekana kama Shetani alikuwa ameshinda ushindi dhidi ya Yesu, lakini Yesu alihakikisha wanafunzi wake wanajua ukweli kuhusu kile kilichokuwa kinakwenda kutokea. Shetani hakuweza kumuua Yesu; Yesu alichagua kutoa maisha yake kwa sababu alimpenda na kumtii kabisa Baba yake.

Yesu aliwapenda watu katika ulimwengu ambao Baba alikuwa ameumba, kwa hivyo aliamua kuwaokoa kutoka kwa uovu.

Yohana 15:1-27

Yesu aliwaambia wanafunzi wake kuhusu mzabibu na matawi. Alisema, "Mimi ni mzabibu wa kweli." Hii ilikuwa kauli yake ya mwisho ya mimi ni katika Injili ya Yohana.

Yesu anataka wafiasi wake wabaki wameunganishwa naye kama matawi yalivyo kwenye mzabibu, kwani hiyo ndiyo njia pekee wanayoweza kuzaa matunda ambayo Mungu anataka kutoka kwao. Tunda hilo ni upendo kwa kila mmoja, pamoja na kufanya kazi ambazo Yesu alizifanya alipofundisha na kuhudumia watu.

Yesu alikuwa akiwafundisha wanafunzi wake njia ya upendo. Njia yake ni kutoa maisha yake kwa ajili ya wengine. Aliwaona wanafunzi wake kama marafiki zake na aliwashirikisha upendo uliopo kati ya Baba na yeye.

Lakini Yesu aliwaonya kuhusu watu ambao hawampendi Mungu. Wale ambao hawampendi Yesu, hawampendi Mungu pia, na hawatawapenda wafiasi wa Yesu. Yesu hakutaka wanafunzi wake washangae wakati watu fulani waliwachukia. Wakati jambo hilo lilipotokea, Roho Mtakatifu angewasaidia, kwani Roho angekuwa rafiki yao kama Yesu alivyokuwa rafiki yao.

Yohana 16:1-15

Yesu aliwaonya wanafunzi wake kwamba wangetendewa vibaya baada ya yeye kuondoka.

Hii iliwhuzunisha sana wanafunzi.

Lakini Yesu aliahidi kwamba baada ya kuondoka, Roho Mtakatifu angekuja. Roho angekuwa zawadi ya ajabu kwa wafiasi wa Yesu.

Roho Mtakatifu angeonesha kwamba Yesu alikuwa akisema ukweli kuhusu Baba. Pia, Roho

Mtakatifu angewafunulia watu dhambi zao, na kuwasaidia kuona kwamba hawakuwa wakiishi kama Yesu alivyowafundisha.

Pia, Roho Mtakatifu angewafahamisha kwamba Shetani hakuwa na nguvu juu yao tena.

Roho angekuwa na wafiasi wa Yesu kama rafiki wa kweli. Kupitia Roho Mtakatifu, wafiasi wa Yesu wangebaki wameunganishwa na Yesu na Baba.

Yohana 16:16-33

Yesu aliwaambia wanafunzi kwamba wangehuzuniwa wakati angeondoka. Na kisha wangeona tena na kufurahi.

Wanafunzi hawakuelewa Yesu alimaanisha nini kuhusu kufa na kisha kurudi tena kwa uhai. Lakini baadaye wangezikumbuka maneno yake na kujawa na furaha.

Kisha wangeamini Yesu kikamilifu. Na wangeamini kikamilifu upendo wa Mungu kwao.

Wangekumbuka kile Yesu alichowafundisha na kwa ujasiri wangeomba kwa Mungu kama Baba yao. Wangeomba kila kitu walichohitaji na kujua kwamba angejibu.

Ujumbe mkuu wa Yesu ulikuwa kwamba wanafunzi hawakuhitaji kuogopa. Wangeweza kuwa na amani hata wakati maisha yao yalikuwa yamejaa matatizo na shida.

Hii ni kwa sababu Yesu ni mwenye nguvu kuliko kila kitu kinachompinga Mungu. Alielezea hili kama kushinda vita dhidi ya dunia.

Yohana 17:1-26

Yesu alijua kwamba alikuwa karibu kuuawa. Kabla ya hilo kutokea, alitumia muda kuomba. Sala ya Yesu ilionyesha uhusiano wa karibu kati ya Yesu na Baba yake. Alianza kuomba kuhusu mambo mengi anayoshiriki na Baba yake. Wanashiriki utukufu, mamlaka, uzima wa milele na kazi yao.

Kisha Yesu aliwaombea wanafunzi wake. Aliomba Mungu awahifadhi salama katika dunia iliyojaa chuki. Yesu aliwaombea mahusiano yao mahusiano yao kati ya mmoja na mwenzake. Alitaka wawe wamoja kama yeye na Baba walivyo wamoja. Pia alitaka wawe na furaha yake kamili.

Kisha Yesu aliwaombea wote ambao wangemfuata siku za usoni. Yesu anataka wafiasi wake waunganishwe pamoja kama kitu kimoja kwa upendo wao kwake. Yesu alizungumza kuhusu jinsi hii inavyosaidia ulimwengu. Alikuwa akizungumza

kuhusu watu ulimwenguni ambao bado hawamjui. Inawasaidia kuelewa jinsi Mungu anavyowapenda. Wakati wafuasi wa Yesu wanapokubaliana kuhusu yeche ni nani, wengine hawajifunzi kumjua Yesu. Inafanya iwe vigumu kwa wengine kuamini maneno ya Yesu. Yesu ana hamu ya kushiriki utukufu wake na upendo wake na wote wanaomwamini.

Yohana 18:1-11

Hii ilikuwa usiku ule ambao Yohana aliandika kuhusu katika sura ya 13. Ulikuwa usiku ambapo Yesu alishiriki chakula chake cha mwisho na wanafunzi 12.

Yesu alikuwa ameosha miguu ya Yuda ingawa Yuda hakuwa rafiki mwaminifu kwake. Yuda alijua mahali pa kumpata Yesu usiku huo. Aliwaongoza askari na maafisa bustanini na kumkabidhi Yesu kwao.

Yesu alizungumza kuhusu yeche mwenyewe kama Mimi ni. Askari na maafisa walishangaa Yesu alipo fanya hivyo. Hii ilikuwa kwa sababu Mungu alitumia maneno hayo kujieleza mwenyewe (Kutoka 3:14).

Wanafunzi wengine 11 walikuwa wamechanganyikiwa kuhusu kile kilichokuwa kinatokea. Walidhani kwamba vita vya Yesu vilikuwa dhidi ya wanadamu. Kwa hivyo Petro alijaribu kumlinda Yesu kwa kutumia vurugu. Hakuna aliyefahamu kwamba Yesu alikuwa akipigana vita dhidi ya dhambi na kifo.

Yesu alikuwa akichagua kumtii Baba yake. Alikuwa tayari kuteseka ili kuleta uzima wa milele kwa ulimwengu.

Yohana 18:12-27

Majaribio mawili yalifanyika kwa wakati mmoja. Kwanza, viongozi wa kidini wa Israeli walimuweka Yesu kwenye jaribio kama mwalimu wa uongo. Hilo lingewapa haki ya kumhukumu Yesu kifo (Kumbukumbu la Torati 13:5). Hata hivyo, injili ya Yohana ilionyesha kwamba Yesu hakuwa mwalimu wa uongo. Kila kitu alichofundisha Yesu kilitoka kwa Baba mwenyewe.

Pili, Petro alikuwa kwenye majaribu kwa njia tofauti. Je, alikuwa mfuasi wa Yesu? Alienda na Yesu kwenye kesi yake mbele ya kuhani mkuu. Hii ingeweza kuwa hatari kwa Petro. Katika injili ya Yohana, wengi waliomwamini Yesu waliogopa kusema hivyo hadharani. Wale ambao walijitolea waziwazi kwake walikabiliwa na aina nyingi za

matatizo. Kwa hiyo, watu walipomuuliza Petro kama alikuwa mwanafunzi wa Yesu, alisema hakuwa. Petro mara nyingi alionyesha imani kubwa kwa Yesu. Hata hivyo, katika wakati huo muhimu aliruhusu hofu kumtawala. Marafiki wa Yesu walimwacha. Yesu angekuwa peke yake alipomaliza kazi ambayo Baba yake alimpa kufanya.

Yohana 18:28-40

Viongozi wa Kiyahudi walimpeleka Yesu kwenye ikulu ya gavana wa Kirumi Pilato.

Serikali ya Kirumi haikutaka Myahudi yeoyote adai kuwa yeche ndiye mfalme wa kweli wa Israeli. Masihi wa Kiyahudi waliodai kuwa wafalme wangeongoza vikundi vya silaha kushambulia serikali. Warumi wangewaua kwa msalaba. Kwa hivyo viongozi wa Kiyahudi walimshtaki Yesu kwa kudai kuwa mfalme.

Pilato na Yesu walizungumza kuhusu kuwa mfalme, kuhusu mamlaka na kuhusu ukweli. Pilato hakuweza kuelewa Yesu alikuwa akizungumza nini. Yesu kwa kweli ni Mfalme. Yeye ni Mfalme wa Israeli na wa ulimwengu. Lakini ufalme wake si kama serikali za kibinadamu. Ufalme wa Yesu ni ufalme wa Mungu pia unategemea ukweli na upendo.

Yesu alikuwa akionyesha upendo wa Mungu alipokuwa akihukumiwa. Alikuwa akitoa maisha yake ili kuwaweka wengine huru. Umati ulimwomba Pilato amwachilie Baraba kutoka gerezani badala ya Yesu.

Yohana 19:1-16

Pilato aliwaruhusu askari kumtendea Yesu vibaya. Walimdhihaki Yesu na kumuumiza.

Pilato alijua kwamba mashtaka dhidi ya Yesu yalikuwa ya uongo. Alikuwa na mkanganyiko kuhusu Yesu alikuwa nani. Pilato alifikiri kwamba alikuwa na nguvu na mamlaka juu ya Yesu. Alikuwa na imani kwamba angweza kuchagua kumwua Yesu au kumwachilia huru.

Yesu alieleza kwamba Pilato alikuwa na mamlaka tu kadiri Mungu alivyomruhusu kuwa nayo. Kisha viongozi wa Kiyahudi walizungumza kuhusu nguvu za Kaisari kama mfalme. Pilato aliogopa. Alitaka kumwachilia Yesu lakini aliruhusu auawe.

Viongozi wa Israeli walisema kwamba mfalme wao alikuwa Kaisari. Hii ilimaanisha kwamba hawakumkubali Yesu wala Mungu kama Mfalme

wao. Walikuwa wakisema hapana wazi na la mwisho kwa Mungu. Hii ilikuwa ya kusikitisha sana.

Yohana 19:17-37

Alama juu ya msalaba iliandikwa kwa lugha tatu muhimu za wakati wa Yesu. Ilitangaza kwa ulimwengu kwamba Yesu alikuwa Mfalme wa Wayahudi. Kwa Pilato, hii ilikuwa njia ya kumdhihaki Yesu. Pilato hakutambua kwamba alama hiyo ilisema Yesu ni nani hasa.

Kwa wale waliompenda Yesu, ilikuwa chungu sana kumtazama akifa. Mama yake Yesu alikuwa pale. Alizungumza naye kwa upole. Yesu alihakikisha kwamba atatunzwa wakati atakapokuwa ameondoka.

Mambo mengi kuhusu jinsi Yesu alivyokufa yalitimiza Maandiko ya zamani. Hii ilijumuisha mavazi yake, mifupa yake na kuchomwa na mkuki. Ili kuhakikisha Yesu alikuwa amekufa, askari alichoma mkuki ubavuni mwa Yesu. Nabii Zekaria alikuwa amezungumzia hili (Zekaria 12:10 – 13:1). Damu na maji yalitoka kwa Yesu kama chemchemi. Zekaria alikuwa amesema kwamba chemchemi hii ingesafisha dhambi za watu.

Yohana 19:38-42

Watawala na viongozi wa Kiyahudi walikuwa wamempinga Yesu kwa nguvu. Hii iliwfanya watu wengi kuogopa kukiri kwa sauti kwamba walimwamini Yesu.

Hilo lilikuwa limetokea kwa Yosefu. Alikuwa sehemu ya Sanhedrini. Alikuwa amekuwa mfuasi wa Yesu kimya kimya.

Lakini pamoja na Nikodemo alionyesha kwa ujasiri upendo wake kwa Yesu baada ya kufa. Wanaume wote wawili waliutunza kwa upole mwili wa Yesu uliokufa.

Yohana 20:1-18

Siku ya ufufuo wa Yesu haikuwa kama siku ya kwanza ya wiki ya kawaida. Ilikuwa siku mpya na maalum ya kwanza. Ilikuwa siku ya kwanza ya Yesu kufufuka kutoka kwa wafu. Hii ilimaanisha ilikuwa siku ya kwanza ya kitu kipyka kwa ulimwengu mzima.

Kufufuka kwa Yesu kulileta uzima ulimwenguni ambao kifo hakiwezi kuuangamiza. Hii ilikuwa tofauti na wakati Yesu alipomfufua Lazaro kutoka kwa wafu. Wengine walipaswa kuondoa kitambaa

na kitani kutoka kwa mwili wa Lazaro. Na Lazaro angekufa tena baadaye. Lakini Yesu hakuhitaji mtu yeoyote kuondoa mavazi yake ya mazishi. Na hatakuwa tena.

Petro hakuelewa kaburi tupu lilimaanisha nini. Mwanafunzi mwingine aliyejewa naye alikuwa Yohana. Yohana aliona jinsi nguo zilivyokuwa zimetandikwa kaburini. Hakuelewa kilichotokea. Lakini aliamini kwamba Yesu alikuwa amefufuka kutoka kwa wafu.

Maria Magdalene alikuwa na huzuni na kuchanganyikiwa kuhusu kila kitu. Alikuwa na uhakika kwamba Yesu bado alikuwa amekufa. Alikuwa na uhakika hata wakati malaika alipomuuliza kuhusu huzuni yake. Alikuwa na uhakika hadi aliposikia Yesu akimwita kwa jina lake. Yesu alimpa Maria ujumbe wa kushiriki. Mungu wake na Baba yake ni Mungu na Baba wa wote wanaoamini ndani yake! Maria alikuwa na furaha tele. Alikuwa mtu wa kwanza kueneza habari njema. Yesu yu hai!

Yohana 20:19-31

Yesu alitumia muda na wanafunzi wake baada ya kufufuka kutoka kwa wafu. Mara mbili za kwanza, Yesu aliwapa baraka ya amani. Kifo chake na ufufuo vilileta amani.

Dunia bado imejaa vita na matatizo. Lakini watu wanaweza kuishi kwa amani na Mungu Baba yao tena. Kwa sababu hii, wanaweza kuishi kwa amani na wenza.

Yesu aliwapulizia wanafunzi na kuwapa Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu huwapa wafuasi wa Yesu nguvu ya kuendelea na kazi yake. Sehemu ya kazi ya Yesu ilikuwa kuwaweka watu huru kutoka kwa nguvu ya dhambi. Roho Mtakatifu angewasaidia wanafunzi kushiriki uhuru na msamaha na kila mtu.

Tomaso hakuamini kwamba Yesu alikuwa hai tena hadi alipoona na kumgusa. Kisha akaelewa kikamilifu na kuamini kwamba Yesu ni Bwana na Mungu. Tomaso alikuwa shahidi wa sita wa Yesu katika injili ya Yohana.

Yohana mwandishi alikuwa shahidi wa saba wa Yesu. Alitaka kila mtu aamini kwamba Yesu ni Masihi na Mwana wa Mungu. Hiyo ndiyo sababu Yohana aliandika injili yake. Kuamini ukweli kuhusu Yesu hubadilisha jinsi watu wanavyoishi. Wanapokea uzima wa milele ambao Yesu alileta ulimwenguni katika ufufuo wake.

Yohana 21:1-14

Yesu aliwasaidia wanafunzi kuvua samaki wengi zaidi kuliko wavu wao ungeweza kushikilia. Hii ilikuwa ishara kuhusu kazi aliyowapa kufanya baada ya kuondoka.

Hawakupaswa kwenda ulimwenguni kuhudumu na kufanya kazi kwa nguvu zao wenyewe. Wangefanikisha kazi ya Yesu tu kuitia nguvu na hekima yake.

Wakati Yesu alifufuliwa kutoka kwa wafu, alikuwa na mwili wake wa kibinadamu tena. Lakini mwili wake haukuwa sawa na kabla ya kufa kwake. Watu waliomjua kabla hawakumtambua mara moja kila wakati.

Yesu alipika na kula kiamsha kinywa na marafiki zake ufukweni. Haya siyo matendo ya mzimu au roho. Yesu ni Mungu kamili na mwanadamu kamili. Mwili wake wa kibinadamu umefanywa mpya. Hauwezi kuharibiwa kamwe.

Kufufuka kwa Yesu ni sehemu ya kwanza ya Mungu kufanya uumbaji wote kuwa mpya tena.

Yohana 21:15-25

Baada ya kifungua kinywa, Yesu alimrudisha Petro kikamilifu katika jumuiya ya wanafunzi. Yesu alimuuliza maswali matatu. Kila mara Petro alijibu kwamba anampenda Yesu. Kila mara Yesu alimpa Petro kazi ya kuwashughulikia wafuasi wa Yesu.

Ilikuwa wazi kutoka kwa hili kwamba Yesu aliondoa aibu ya Petro na kumsamehe. Yesu ni mchungaji mwema. Yesu aliwaamini wanafunzi kulisha na kutunza wanakondoo wake. Wanafunzi walipaswa kumwalika kila mtu kumfuata Yesu kama kondoo wanavyomfuata mchungaji wao. Wanafunzi wenyewe pia walihitaji kuendelea kumfuata Yesu mchungaji wao.

Hapo awali Yesu alisema kwamba anawajua kondoo wake na kwamba kondoo wake wanamjua. Yesu yuko karibu na kila mfuasi wake kwa njia ya kipekee. Hii inaweza kuonekana katika jinsi alivyotoa ujumbe tofauti kwa Petro na Yohana.

Mwisho wa injili mwandishi alijitambilisha. Yohana mwandishi alikuwa Yohana mwanafunzi. Yohana alishangazwa na mambo yote Yesu aliyofanya alipokuwa duniani.